Dokunmatik Ekranlara Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dokunmatik Ekranlara Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20143

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Dokunmatik Ekranlara Yönelik Tutum Ölçe?i (DETÖ), ö?rencilerin **dokunmatik ekran** kullan?m?n?n, genel bilgisayar kullan?m?na ve e?itsel bilgisayar oyunlar?na yönelik geli?tirdikleri tutumlar üzerindeki etkilerini ölçmek amac?yla Bilal Aydemir taraf?ndan 2011 y?l?nda geli?tirilmi? öz bildirimli bir ölçektir. Ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirme ölçe?i türünde olu?turulmu?tur. DETÖ, kullan?c?lar?n yeni nesil arayüz teknolojilerine kar?? duyduklar? isteklilik, alg?lanan zorluklar ve fiziksel rahats?zl?klar gibi çok boyutlu tutum bile?enlerini kapsamaktad?r. Ölçe?in psikometrik özellikleri, kapsaml? **faktör analizi** ve yüksek düzeyde kararl?l?k gösteren test-tekrar test güvenirlik çal??malar? ile desteklenmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Dokunmatik Ekran, Tutum, E?itsel Teknoloji, Ölçek Geli?tirme, Faktör Analizi, Güvenirlik.

Yazarlar

Bilal Aydemir

Amaç

Dokunmatik Ekranlara Yönelik Tutum Ölçe?i'nin (DETÖ) temel amac?, ö?rencilerin **dokunmatik ekran** teknolojilerine kar?? geli?tirdikleri tutumlar? nicel olarak belirlemektir. Bu tutumlar, ö?rencilerin cihazlar? kullanma isteksizliklerini, alg?lanan verimlili?i ve teknoloji entegrasyonuna yönelik genel e?ilimlerini içermektedir.

Ölçek, özellikle e?itim ortamlar?nda dokunmatik cihazlar?n kullan?m?n?n yayg?nla?mas?yla birlikte, ö?rencilerin bu yeni arayüzlerin faydalar?na, kullan?m kolayl???na ve potansiyel zorluklar?na ili?kin bak?? aç?lar?n? saptamak için kritik bir araç görevi görmektedir. Elde edilen veriler, e?itim teknolojileri alan?nda stratejik kararlar al?nmas?na rehberlik etmeyi amaçlamaktad?r.

Yap?

DETÖ, kullan?c?n?n **dokunmatik ekran** teknolojilerine yönelik tutumunu dört ana alt boyutta ölçen çok faktörlü bir yap?ya sahiptir. Bu alt boyutlar, tutumun bili?sel, duygusal ve davran??sal e?ilimlerini kapsamaktad?r. Ölçek, toplamda 31 maddeyi içermektedir (?lk form 56 madde olmas?na ra?men, nihai yap? faktör analizi sonucunda belirlenmi?tir).

Ölçe?in alt boyutlar? ve odakland?klar? yap?lar ?unlard?r:

ARABPSYCHOLOGY.COM

DE?ÇYT (Dokunmatik Ekran Kullan?m?na Yönelik ?stek ve Çekicilik): Kullan?c?n?n dokunmatik ekran kullanma arzusunu ve bu teknolojiyi çekici bulma düzeyini ölçer.
DEKZ?T (Dokunmatik Ekran Kullan?m?na Yönelik Zorluk ve ?tiraz): Kullan?m s?ras?nda kar??la??lan teknik zorluklar veya fiziksel rahats?zl?klar (örn. yorgunluk, a?r?) hakk?ndaki olumsuz tutumlar? ölçer.
DERYB (Dokunmatik Ekran?n E?itimde Yarat?c?l?k ve Beceriye Katk?s?): Dokunmatik ekranlar?n e?itsel amaçlarla ve yarat?c? aktivitelerle (örn. resim, tasar?m) entegrasyonuna yönelik olumlu bak?? aç?s?n? ölçer.
DETB (Dokunmatik Ekran?n Teknik Zorluklar? ve Bozukluklar?): Çift t?klama gibi temel teknik i?lemlerde ya?anan zorluklar? veya alg?lanan hata oranlar?n? ölçer.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini tespit etmek amac?yla, 56 maddelik ilk formu 377 ki?iden olu?an bir örneklem grubuna uygulanm?? ve aç?mlay?c? **faktör analizi** gerçekle?tirilmi?tir. Verilerin faktör analizine uygunlu?unu belirlemek için öncelikle istatistiksel testler uygulanm??t?r.

Bu uygunluk de?erlendirmesi kapsam?nda **Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Katsay?s?** ve Bartlett Testi sonuçlar? incelenmi?tir. KMO katsay?s?n?n 0,60'tan büyük ve Bartlett Testi'nin anlaml? ç?kmas?, verilerin faktör yap?s? için uygun oldu?unu göstermektedir (Büyüköztürk, 2003). DETÖ için yap?lan analizde KMO de?eri 0,94 olarak belirlenmi?tir. KMO de?erinin 0,90'?n üzerinde olmas?, örneklem büyüklü?ünün ve verilerin faktör analizi için **mükemmel** düzeyde uygun oldu?u anlam?na gelmektedir. Bartlett Testi sonucu ise istatistiksel olarak anlaml? (.000) bulunmu?tur, bu da de?i?kenler aras?nda yeterli korelasyonun mevcut oldu?unu do?rulamaktad?r. Bu bulgular, ölçe?in güçlü bir yap? geçerli?ine sahip oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Dokunmatik Ekranlara Yönelik Tutum Ölçe?i'nin (DETÖ) güvenirlik çal??malar?, özellikle **test-tekrar test** yöntemi kullan?larak yüksek bir kararl?l?k sergiledi?ini göstermi?tir. Alt testler için hesaplanan korelasyon katsay?lar? incelendi?inde, "DETB Toplam" ve "DE?ÇYT Toplam Tekrar" korelasyonlar? hariç, tüm korelasyonlar?n 0,01 düzeyinde istatistiksel olarak manidar oldu?u görülmü?tür. Bahsedilen istisnai korelasyonlar ise 0,05 düzeyinde manidar bulunmu?tur.

Özellikle alt testlerin tekrar uygulamas? (test-tekrar test) sonucu elde edilen puanlar aras?ndaki korelasyon katsay?lar?n?n +1'e yak?n de?erler göstermesi, ölçe?in ölçtü?ü yap?da zaman içinde çok yüksek bir **kararl?l?k** (stabilite) sergiledi?ine i?aret etmektedir. Bu sonuçlar çerçevesinde, DETÖ'nün test-tekrar test güvenirli?inin oldukça yüksek oldu?u sonucuna ula??lm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi

DETÖ'nün faktör yap?s?, 377 ki?ilik örneklem üzerinde uygulanan 56 maddelik ön form üzerinden aç?mlay?c? **faktör analizi** ile belirlenmi?tir. Analizden elde edilen KMO katsay?s? (0,94) ve anlaml? Bartlett Testi sonuçlar?, verilerin faktör yap?s?n? ortaya ç?karmak için ideal bir da??l?ma sahip oldu?unu göstermi?tir. Bu analiz sonucunda ölçek, dört temel alt boyutta toplanan maddelerden olu?mu?tur:

DE?ÇYT (Dokunmatik Ekran Kullan?m?na Yönelik ?stek ve Çekicilik): 17 madde
DEKZ?T (Dokunmatik Ekran Kullan?m?na Yönelik Zorluk ve ?tiraz): 7 madde
DERYB (Dokunmatik Ekran?n E?itimde Yarat?c?l?k ve Beceriye Katk?s?): 4 madde
DETB (Dokunmatik Ekran?n Teknik Zorluklar? ve Bozukluklar?): 3 madde

Araç

Test Type: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: 5'li Likert Ölçe?i (1=kesinlikle kat?lm?yorum - 5=tamamen kat?l?yorum)

Language Available: Türkçe

Population Group: Ö?renciler (Students)

Age Group: Belirtilmemi? (Genel ö?renci popülasyonu)

Population Details: Geçerlik ve güvenirlik çal??malar? 377 ki?ilik bir örneklem üzerinde yap?lm??t?r.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale). Psikometrik analizlerde **Kaiser-Meyer-Olkin** ve Bartlett Testi kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

DETÖ, Test-Tekrar Test, KMO Katsay?s?, Ö?renci Tutumlar?, Psikometri, E?itim Teknolojileri.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: fenafilnet@hotmail.com

Correspondence Address: Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, ?zmir (Çal??man?n yap?ld??? kurum)

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2011

?zinler ve Ücret: Ölçek, Bilal Aydemir'in yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ticari olmayan akademik kullan?mlar için tezin referans gösterilmesi esast?r. Kullan?m izinleri için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Orijinal tezin YÖK Ulusal Tez Merkezi ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: dokunmatik-ekranlara-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Aydemir B. (2011). *Dokunmatik ekran kullan?m?n?n ö?rencilerin bilgisayar kullan?m?na ve e?itsel bilgisayar oyunlar?na yönelik tutumlar?na etkisinin ara?t?r?lmas?* (Yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, ?zmir.

Büyüköztürk, ?. (2003). Sosyal bilimler için veri analizi el kitab?: ?statistik, ara?t?rma deseni, SPSS uygulamalar? ve yorum. Ankara: Pegem A Yay?nc?l?k.

Dokunmatik Ekranlara Yönelik Tutum Ölçe?i Maddeleri

DE?ÇYT(17 m): Ke?ke bütün bilgisayarlar dokunmatik ekranl? olsa.

DEKZ?T(7 m): Dokunmatik ekran kullan?rken bir süre sonra omzum a?r?yor.

DERYB(4 m): Görsel Sanatlar dersinde dokunmatik ekran kullanarak resim yapmak isterim.

DETB(3 m): Dokunmatik ekranda çift t?klarken zorlan?yorum

ARABPSYCHOLOGY.COM